

Trakas lietas... par dabas resursiem

Tiek prognozēts, ka naftas resursi pasaulei pietiks vairāk kā 50 gadiem.

Lai ražotu elektroenerģiju un siltumu, bieži tiek izmantoti neatjaunojamie dabas resursi – ogles, gāze un naftas produkti.

Nafta

Cilvēki savas darbības rezultātā piesārņo ūdens resursus, padarot tos tālāk lietošanai nederīgus. Ūdens resursi tiek piesārņoti ar ķimikālijām, atkritumiem un noteķēdējiem. Tas apdraud ne tikai cilvēkus, bet arī vidi.

Izmantojot vēja generatorus, saules baterijas un biomasu, iespējams rāzot energiju videi draudzīgā veidā un taupit neatjaunojamos dabas resursus.

Pēdējā gadsimta laikā vairāk kā puse mežu resursu ir iznīcināta. Izglāb koku – izmanto otrreiz pārstrādātu papīru!

Katram sestajam planētas iedzīvotājam ir ierobežota pieejama kvalitatīviem dzeramā ūdens resursiem. Ik dienas drošu un pieejamu ūdens resursu trūkums nogalina aptuveni 3900 bērnu.

Ilgstoša un neierobežota dabas resursu izmantošana var nodarīt jaunu savvaļas dabai un apdraudēt teritorijas, kurās mājo dzīvnieki un augi.

Dedzinot fosilos kurināmos izdalās siltumnīcas efektu izraisīšas gāzes, kas veicina klimata izmaiņas.

Polygonos noglabātiem atkritumiem, sadaloties izdalās kaitīgas vielas, kas piesārņo augšni, ūdens resursus un apdraud apkārtējo vidi.

Pat mākopainā iaka saules baterijas uz mājas jumta saražo pietiekami daudz elektroenerģijas, lai pagatavotu 35 krūzītes tējas.

Šķirojot atkritumus, tiek veicināta jau iegūto dabas resursu apdraudētā izmantošana.

Dabas resursi

Nekas uz šīs pasaules nav pašsaprotams. Mēs dzīvojam mājās, kas ir apgādātas ar ūdeni, elektrību, siltumu; mēs lietojam daudzveidīgus pārtikas produktus, valkājam, ērtu un siltu apģērbu un apavus, izmantojam daudz dažādas lietas, priekšmetus, kas mūsu dzīvi padara ērtāku un komfortablāku. Ja mums rodas veselības problēmas, mēs lietojam medikamentus, kas palīdz atveseloties. Nekas no tā, ko mēs lietojam ikdienā, nebūtu iespējams, ja cilvēks neizmatotu dabas resursus – ūdeni, augsnī, mežu resursus, energoresursus, dažāda veida kurināmos, augus, dzīvniekus.

Par saprātīgu resursu izmantošanu cilvēks ir sācis aizdomāties tikai pēdējos gadu desmitos. Kāpēc? Galvenokārt tādēj, ka cilvēks ir sācis apjaust, ka dabas resursi nav neizsmējami un pavism drīz to var sākt pietrūkt. Ir dabas resursi, kas dabā atjaunojas nosacīti īsā laika periodā, bet ir arī tādi, kuru atjaunošanos cilvēks nepiedzīvētu tuvākos gadu miljonos.

Lai iegūtu dabas resursus, kas atrodas pazemes dzīlēs, tiek izpostīta savvaļas daba. Strauji samazinoties mežu resursiem, tiek atņemtas mājvietas savvaļas dzīvniekiem un augiem. Samazinās bioloģiskā daudzveidība.

Meži tiek uzskatīti par planētas plaušām, jo koki un zaļie augi uzņem ogļskābo gāzi, pretī dodot skābekli, kas nepieciešams, lai pastāvētu dzīvība uz Zemes. Tomēr pēdējā gadsimta laikā vairāk kā puse mežu resursu ir iznīcināta.

Lai nodrošinātu pēc iespējas vairāk un lētākus lauksaimniecības produktus, cilvēki izmanto intensīvās lauksaimniecības metodes, nedomājot par to, kā tās ietekmē vidi un cilvēku veselību. Intensīvās lauksaimniecības rezultātā tiek noplinīta un piesārņota augsne ar ķimikālijām, apdraudot iespējas arī nākotnē šos augsnēs resursus izmantot lauksaimniecības nolūkiem.

Ilgstoša un neierobežota resursu izmantošana var nodarīt jaunu savvaļas dabai, apdraudēt augu, dzīvnieku un pat cilvēka izdzīvošanu.

Taupi dabas resursus!

- Šķirojot atkritumus! Ja sašķirotie atkritumi tiek pārstrādāti, tas jauj ietaupīt jaunu dabas resursu nepieciešamību, jo atkārtoti tiek izmantoti jau iegūtie.
- Ejot dušā tu patēri 2/5 no ūdens, ka nepieciešams, lai piepildītu vannu.
- Mazgājot zobus, aizgriez krānu – tu katru reizi ietaupīsi aptuveni 4,5 litrus ūdens.
- Ikvienai lietai ir sava cena. Reizēm to naudas izteiksmē ir grūti izteikt. Iespējams, lai radītu kādu lietu ir nepieciešamas izejvielas, kuru iegūšanas procesā no Planētas ir izzudusi kāda brīnišķīga vieta, gājis bojā kāds dzīvnieciņš vai varbūt pat cilvēks. Tāpēc pēc tikai to, kas tev patiesi ir nepieciešams!
- Liela daļa plastmasas izstrādājumu tiek ražoti no naftas produktiem. Bieži vien to mūžs ir visai īss, un tie nonāk atkritumu konteinerā. Saudzē dabu un taupi dabas resursus – izvēlies lietas, kas kalpo ilgāk un nav ražotas no izejvielām, par kurām, iespējams, pēc vairākiem gadu desmitiem cilvēki lasīs tikai grāmatās!
- Izmanto ekonomiskās spuldzes – tās var ietaupīt elektrību un tās kalpo līdz pat 10 reizēm ilgāk kā parastās.
- Brauc ar sabiedrisko transportu – salīdzinājumā ar vieglajām automašīnām, pasažieri autobuss gadā jauj ietaupīt vidēji 70 000 litru degvielas!
- Iestādi koku – atjauno Planētas resursus!
- Izvēlies lietas no otrreiz pārstrādātiem materiāliem.
- Pērkot sadzīves elektriskās iekārtas, izvēlies tās, kas ir ar augstāku energoefektivitātes klasi (A) un mazāku nepieciešamo resursu patēriņu.
- Izvēlies vietējā ražojuma pārtiku – transportējot preces no vienas valsts uz otru tiek radīti 11% no visām Eiropas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kā arī patēriets milzīgs daudzums degvielas.

Atbalsta:

